

Till
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd
2013-12-12

Förslag till fritidspeng till barn i hushåll med försörjningsstöd

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 001-1638/2013.

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen från kommunstyrelsen.

Ulla Thorslund
stadsdelsdirektör

Eva-Lotta Jonsson
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från stadsdelsnämnden angående remiss "Förslag till fritidspeng till barn i hushåll med försörjningsstöd" dnr 001-1638/2013. Remisstiden sträcker sig till den 31 december 2013. Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till det som föreslås i remissen. Det är dock av stor betydelse att tillämpningsanvisningarna för fritidspeng blir tydliga och enkla att hantera i det dagliga arbetet.

Bilagor

1. Förslag till fritidspeng till barn i hushåll med försörjningsstöd, dnr 001-1638/2013.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats inom avdelningen för individ- och familjeomsorg.

Sammanfattning av remissen

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2014 att införa en fritidspeng för barn i ekonomiskt utsatta familjer.

Socialdepartementet har tagit fram en promemoria med ett förslag om införande av fritidspeng till 1 juli 2014. Förslaget syftar till att göra det möjligt för barn i ekonomiskt utsatta familjer att delta i regelbundna, lärarledda och organiserade fritidsaktiviteter. Fritidspengen föreslås regleras i socialtjänstlagen. Socialdepartementet har inhämtat kunskap och synpunkter från företrädare för Sveriges Kommuner och Landsting, Socialstyrelsen och socialtjänsten i Stockholms stad.

I FN:s konvention om barns rättigheter framgår att alla barn har rätt till vila, fritid, lek, rekreation samt rätt till deltagande i kultur och konst. Fritiden är viktig för barns utveckling och alla barn måste få möjlighet till en intressant och utvecklande fritid.

Enligt en rapport från Statistiska centralbyrån 2009 om barns fritid och levnadsförhållanden framgår tydligt att fritiden skiljer sig åt mellan barn med olika levnadsförhållanden. Barn i ekonomiskt utsatta hushåll, barn till ensamstående föräldrar, barn med utlandsfödda föräldrar och barn i arbetarhushåll har en mindre aktiv fritid med lägre deltagande i organiserade fritidsaktiviteter än andra barn.

Familjer med små ekonomiska resurser har svårare att betala för barnens fritidsaktiviteter. Regelbundna fritidsaktiviteter har visat sig vara en god skyddsfaktor mot utanförskap, är utvecklande och kan ge en känsla av delaktighet. Det är därför viktigt att göra det möjligt även för barn i ekonomiskt utsatta familjer att delta i gemensamma aktiviteter med andra barn utanför skoltid och utanför det egna hemmet. Det är också viktigt för barnets fysiska och psykiska välmående.

Utredningen föreslår att hushåll med barn som går i grundskola årskurs 4-9 har rätt till ersättning för kostnader för barnets deltagande i fritidsaktiviteter så kallad fritidspeng om hushållet vid ansökningstillfället har försörjningsstöd och har haft det under minst sex månader den senaste tolv månadersperioden.

Ersättning utgår endast för fritidsaktiviteter som är regelbundna och ledarledda. De verksamheter som bedriver fritidsaktiviteter ska respektera de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar.

Fritidspengen är inte att jämföra med ekonomiskt bistånd utan är konstruerad som en ersättning till hushållet för de faktiska kostnaderna för barnets fritidsaktiviteter. Kostnadsersättningen föreslås uppgå till högst 3000 kronor per barn och tolv månadersperiod. I de fall barnet bor växelvis hos sina föräldrar kan båda hushållen ansöka om fritidspeng under förutsättning att villkoren uppfylls. I dessa fall föreslås att rätten till ersättning begränsas till halva fritidspengen per hushåll.

Fritidspengen ska gälla för exempelvis avgifter för deltagande i idrottsverksamhet, kulturverksamhet, friluftsliv och folkbildning. Tanken med fritidspengen är att den i normalfallet ska avse medlemsavgift, träningsavgift och kursavgifter men kan även inkludera kostnader för förbrukningsmaterial, utrustning och andra kostnader som är nödvändiga och har direkt koppling till utövande av aktiviteten.

Kostnaderna för införande av en särskild fritidspeng beräknas till 41 miljoner kronor för 2014 och 81 miljoner kronor årligen från och med 2015. Kommunerna kommer enligt finansieringsprincipen att kompenseras för dessa kostnader.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förslaget om att införa en särskild fritidspeng för barn i ekonomiskt utsatta familjer att delta i fritidsaktiviteter är positivt. Fritiden är viktig för barns utveckling och alla barn måste få möjlighet till en intressant och utvecklande fritid. Förslaget stämmer väl överens med FN:s konvention om barns rättigheter.

Ersättning föreslås utgå för fritidsaktiviteter som är regelbundna och ledarledda. Verksamheterna ska respektera de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar. Det är viktigt att enhetliga och tydliga tillämpningsanvisningar tas fram för att säkerställa hur bedömningen av rätt till fritidspeng ska tillämpas. Det kan inte vara upp till varje kommun eller tjänsteman att fastställa kriterier för om verksamheten respekterar de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar. Detta kan vara svåra avgöranden.

En annan fråga som behöver lyftas upp är hur ersättningen ska betalas ut. I remissen nämns att betalning kan ske direkt till anordnaren av fritidsaktiviteten utifrån fakturaunderlag, antagningsbevis eller liknande. Detta kan dock endast göras under förutsättning att mottagaren av betalningen inte får kännedom om att det är socialtjänsten som betalar för fritidsaktiviteten. Oavsett hur utbetalning sker är det viktigt att fritidspengen är en ersättning för fritidsaktiviteter för det enskilda barnet och inte en generell förstärkning av hushållets inkomster. Det är av stor betydelse att de administrativa rutinerna för utbetalning är enkla att hantera i det dagliga arbetet.

Förslaget om fritidspeng föreslås införas till 1 juli 2014. Det är av stor vikt att kommunerna kompenseras för de kostnader som reformen innebär.
